

1. **SANIE** (22) *sb pl t*

-a- (14), -ã- (1); -a- : -ã- *BielKron* (6:1), e z tekstów nie oznaczających *é* oraz *-é*.

N sani(e) (4). ◇ *G sani* (2). ◇ *A sani(e)* (6). ◇ *I sani(a)mi* (2). ◇ *L saniach* (8); -äch (4) *KrowObr*, *BielKron* (2), *SienLek*, -ach (3) *PudłFr*, *GostGosp* (2), -(a)ch (1).

Sł stp: *sanie*, *sani*, *Cn notuje*, *Linde XVII – XVIII w.*

1. *Pojazd na płozach służący głównie do jazdy po śniegu; traha BartBydg, Calep, Cn; vehiculum Mymer¹; chamulcus, trahula Cn* (21) : *ZapWar* 1514 nr 2172; *Mymer¹* 16; *Traha*, genus vehiculi rotas non habentis, quia trahit, szanye *BartBydg* 162; *LibMal* 1554/183v; kiedy go [*renifera*] w fánie záprzegą przez dwádzieściá y cztherzy godzin vbieży ná nim trzydzieści mil Niemieckich. *BielKron* 295; [*Witul*] Ná fto fáni zákrył ludzi we zbroiach niemálo *BielKron* 380, 103v, 295, 313, 408v; Potym Krol Sigmunt wziáwłzy iá [*księżnę Barbarę*] do fiebie ná fánie iácháli ná Zamek Krákwólki *StryjKron* 727; *PudłFr* 64; *Calep* 1077a; Kto też ma co budowác/ źimie ná fániách drzewá y wšelákiego czynu przyczyniay *GostGosp* 86, 30; [Sanye veha est quoddam genus carri {vehia}] *ReuchlinBartBydg* K3; Są też sanie czwore dwoje, wielkie, dwoje mále: są też dwoje sanie ruskie, długie. *InwMieszcz* 1574 nr 193].

Zwroty: »na saniach jeździć; jechać saniami« (1;1): *LibMal* 1544/80; Po kámienie do młynow w dobrá drogę ná fániách ieździć *GostGosp* 63.

»na saniach, saniami (się) wozić« [*szyk zmienny*] (3:1): *MiechGlab nlb* 10; [*papieże*] Gdy Papięftwá doftáná/ tedy fie bełpietzni ftauíá/ ábowiem fie offiárámi mátron bogácá/ y wożą fie ná Sániach opátrznie/ vbrawłzy fie pięknie *KrowObr* 28v; [*niewiasty liwońskie, tj. inflanckie*] Są hárdé próznuiące/ fzáty/ vbiorý kofztowne nołzá/ tylko fie ná fániách Zimie wożą/ á Lećie po wodźie. *BielKron* 437v; *SienLek* 92v.

Szereg: »sanie albo włoki« (1): one krainy chocia y lecie tedy bywaią błotne á flifkie wżędy, tak iż też więcey wożą faniami albo włokami, niżli kiedy na woziech albo na karach. *MiechGlab nlb* 10.

2. *Urządzenie na płozach służące do młócenia zboża [do czego]* (1) : *Tribulum vel, Tribula, Koláfa/ fzlifá/ wóz álbo fánie do młócenia żytá. Mącz* 463c.

Synonimy: 1. *szlifa, włoki*.

Cf **SANICE, SAŃ**